

Studerendes boligsituation og frafald

Boligsituationens betydning for frafald på de videregående uddannelser

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Studerendes boligsituation og frafald

1	Resumé	4
----------	---------------	----------

2	Indledning	6
2.1	Hvordan påvirker studerendes boligsituation deres frafaldssandsynlighed?	7
2.2	Datagrundlag	9
2.3	Statistisk metode	9
2.4	Projektets organisering	9

3	Boligforhold blandt studerende på videregående uddannelser	11
3.1	Mere end hver tredje flytter i forbindelse med studiestart	11
3.2	Transporttiden reduceres i løbet af det første studieår	13
3.3	Studerendes bekymring aftager inden for det første halve år	14

4	Sammenhængen mellem studerendes boligforhold og frafaldssandsynlighed	17
4.1	Resultater	17
4.2	Boligsituationen hænger sammen med frafaldssandsynlighed	18

	Appendiks A – Litteraturliste	24
--	--------------------------------------	-----------

	Appendiks B – Datagrundlag og metode	25
--	---	-----------

	Appendiks C – Repræsentativitetsanalyse	28
--	--	-----------

	Appendiks D – Regressionsoutput og yderligere tabeller	30
--	---	-----------

1 Resumé

I dette notat belyser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) de studerendes boligsituation, og hvilken betydning boligsituationen har for frafald i løbet af det første studieår. Notatet afdækker sammenhængen mellem tre forskellige aspekter af de studerendes boligsituation:

- Om de studerende er flyttet i forbindelse med studiestart
- Transporttid mellem bolig og uddannelsessted
- De studerendes bekymring over deres boligsituation.

Notatets relevans, kontekst og målgruppe

Hvert år står mange tusinde studerende i bolignød, når de flytter til en ny by for at begynde på studiet. Spørgsmålet om, hvorvidt der er tilstrækkeligt gode boligforhold til de mange nye studerende, er da også et tilbagevendende diskussionsemne ved studiestart. Tidligere undersøgelser peger på, at en del studerende selv angiver lang transporttid som en medvirkende årsag til, at de er droppet ud, men også at det ikke er den hyppigst angivne forklaring (UFM, 2018). Men hvilken betydning har boligforholdene egentlig for de studerendes frafaldssandsynlighed? Det spørgsmål forsøger vi at svare på i dette notat.

Notatet henvender sig især til medarbejdere på uddannelsesinstitutioner eller policy-niveau, der arbejder med frafald på videregående uddannelser. Notatets analyser og konklusioner kan mere generelt anvendes i diskussioner af den mulige sammenhæng mellem de studerendes boligsituation og deres studieliv.

Resultater

Analysen giver et billede af de studerendes boligsituation. Her viser analysen, at:

1. Mere end hver tredje (37 %) flytter i forbindelse med studiestart
2. Den gennemsnitlige transporttid ved studiestart er omkring 37 minutter
3. 8 ud af 10 er slet ikke eller kun i mindre grad bekymrede over deres boligsituation forud for studiestart.

Derudover viser analysen, at der er en sammenhæng mellem de studerendes boligsituation og de studerendes frafaldsrisiko. Analysen viser således, at:

1. Studerende, der flytter i forbindelse med studiestart, har mindre frafaldsrisiko

2. Lang transporttid hænger sammen med højere frafaldsrisiko
3. Bekymring over boligsituationen har betydning for studerendes frafaldsrisiko.

Studerende, der flytter i forbindelse med studiestart, har mindre frafaldsrisiko

Der er en tendens til, at studerende, der flytter i forbindelse med studiestart, er mindre frafaldstruede end studerende, der ikke flytter. Analyserne indikerer ligeledes, at det at flytte har en effekt på de studerendes frafaldsrisiko, når der tages højde for en række baggrundsforhold. Det ser altså ud til, at studerende ved det at flytte gennemsnitligt mindsker deres frafaldssandsynlighed. En mulig forklaring på dette er, at studerende, der flytter, får tilpasset boligsituationen til deres nye studieliv og derigennem opnår en lavere frafaldsrisiko.

Lang transporttid hænger sammen med større frafaldsrisiko

Analysen viser, at studerende, der har lang transporttid til studiet, er mere frafaldstruede i løbet af det første år. Når der tages højde for en række baggrundsforhold, indikerer analyserne endvidere, at en forlængelse af transporttiden øger risikoen for at falde fra i løbet af det første år. Transporttid ser med andre ord ud til at have en effekt på de studerendes frafaldssandsynlighed. Mulige forklaringer kan være, at transporten lægger beslag på en større del af de studerendes tid, at de studerende har vanskeligere ved at deltage i alle aspekter af studielivet, eller at en lang transporttid også ofte er forbundet med større transportudgifter.

Bekymring over boligsituationen har betydning for studerendes frafaldsrisiko

Studerende, som bekymrer sig meget over deres boligsituation, er mere frafaldstruede end andre studerende i løbet af det første år. Også i dette tilfælde indikerer analyserne, at der er en effekt af de studerendes boligbekymringer på frafaldssandsynligheden, når der kontrolleres for en række baggrundsforhold. Dette kan muligvis forklares med, at bekymringer om boligsituationen stjæler fokus fra studiet. Alternativt kan der være nogle praktiske forhold mht. de studerendes boligsituation, som fx at de skal ud og lede efter en ny bolig, hvilket tager de studerendes tid eller gør det vanskeligere for dem at deltage fuldt ud i studielivet.

Om datagrundlaget

Undersøgelsen bygger på data fra EVA's forløbsundersøgelse blandt studerende, som blev optaget på en videregående uddannelse i sommeren 2016, og registerdata fra Danmarks Statistik. De boligforhold, som notatet undersøger betydningen af, er målt i august og oktober 2016 samt marts 2017. I alt indgår 18.798 studerende i analysen.

Notatet er baseret på analyserne fra specialet *Do living conditions affect first year dropout? An empirical investigation of dropout from higher education in Denmark during the scholastic year 2016-2017* skrevet af Anna Maria Wallner og Thea Nissen i samarbejde med EVA.

2 Indledning

Hvert år står mange tusinde studerende i bolignød, når de flytter til en ny by for at begynde på studiet. Studerendes boligsituation er et omdiskuteret emne i forbindelse med de årlige optag af studerende ved videregående uddannelser. Men hvor stor betydning har boligforholdene egentlig for de studerendes frafaldssandsynlighed? Spørger man danske studerende, som er faldet fra deres uddannelse, angiver 18 % lang transporttid som en medvirkende årsag til, at de er stoppet (UFM, 2018). Dermed er transporttid ikke blandt de hyppigst angivne forklaringer (45 % angav fx uddannelsens faglige niveau). At besvare spørgsmålet om, hvilken betydning boligforhold mere præcist har for studerendes frafald, kræver dog en anden type analyse, hvilket er formålet med denne undersøgelse.¹

På trods af mange diskussioner om bolignød blandt nye studerende er der ganske få analyser af boligsituationens betydning for frafald.² Internationale studier peger på, at boligens beliggenhed har betydning for studerendes frafaldsrisiko. Resultaterne i disse studier er blandt andet fremkommet ved at undersøge forskellene mellem studerende, som bor på campus, og studerende, der er hjemmeboende. Danske analyser indikerer, at forhold relateret til transport kan have betydning for frafald. Flertallet af de danske analyser er dog primært deskriptive, ligesom de i høj grad fokuserer på universitetsstuderende.

Dette notat præsenterer en omfattende analyse af betydningen af studerendes boligforhold for deres frafaldssandsynlighed. Analysen er baseret på registerdata om frafald samt survey-data fra Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, der har afdækket studerendes boligforhold på tre forskellige tidspunkter i løbet af det første halve år på uddannelsen. Undersøgelsen omfatter alle videregående uddannelser³, som har optaget studerende gennem Den Koordinerede Tilmelding i sommeren 2016. Analysen er hovedsageligt baseret på specialet *Do living conditions affect first year dropout? An empirical investigation of dropout from higher education in Denmark during the scholastic year 2016-2017* skrevet af Anna Maria Wallner og Thea Nissen i samarbejde med EVA.

1 Hvis man vil opnå en mere præcis viden om, hvordan studerendes boligforhold hænger sammen med deres frafaldssandsynlighed, er det nødvendigt at anvende en anden type design, der både inddrager aktive og frafaldne studerende, eksempelvis i den type af design, som er anvendt i denne undersøgelse.

2 UFM (2018), DMA Research (2002) og Holm, Larsen og Winsløw (2008).

3 I sektoranalysen er der fokuseret på studerende, som læser ved universiteter, erhvervsakademier og professionshøjskoler. Det skyldes, at der er få besvarelser fra studerende ved maritime og kunstneriske uddannelser.

2.1 Hvordan påvirker studerendes boligsituation deres frafaldssandsynlighed?

Der er flere forskellige aspekter af studerendes boligsituation, som kan forventes at have betydning for de studerendes studieliv og deres sandsynlighed for at falde fra den uddannelse, de er begyndt på. Internationale studier har blandt andet undersøgt betydningen af, hvilken type bolig de studerende bor i (fx med forældre eller på campus), og betydningen af afstand til studiet eller transporttid. Studier har således fundet, at studerende, som bor tættere på uddannelsesinstitutionen, eller som flytter hjemmefra i forbindelse med studiestart, har en lavere sandsynlighed for frafald.⁴ Dette kan skyldes to forhold. For det første at afstanden kan have praktisk og økonomisk betydning for, hvor nemt det er for de studerende at komme frem og tilbage mellem bolig og uddannelse. For det andet kan boligformen, hvor man fx enten kan bo hos sine forældre eller på egen hånd, formodes at have betydning for de studerendes sociale liv på uddannelsen. Boligformen kan altså i dette tilfælde indirekte forventes at beskytte mod frafald⁵

I dette notat undersøges tre forskellige hypoteser, som vedrører de studerendes boligforhold.

1. Flytning i forbindelse med studiestart
2. Transporttid mellem bolig og uddannelse
3. Bekymring over boligsituation.

Dermed undersøges selve boligformen ikke direkte, om end der kan være en indirekte sammenhæng mellem boligformen, fx med/uden forældre, og om de studerende er flyttet i forbindelse med studiestart. Nedenfor uddybes forventningen til, hvordan de forskellige aspekter af studerendes boligforhold hænger sammen med deres frafaldssandsynlighed.

Ad 1) Flytning i forbindelse med studiestart kan dække over, at de studerende har taget hånd om deres boligsituation, og at de har fundet en løsning, der passer sammen med det studieliv, de skal til at tage hul på. Hypotesen er dermed, at flytning mindsker sandsynligheden for at falde fra i løbet af det første år.

Ad 2) Transporttiden mellem de studerendes bolig og uddannelsessted forventes at påvirke de studerendes frafaldssandsynlighed på flere måder. For det første kan lang transporttid udgøre en praktisk besværlighed i de studerendes hverdag, som kan tage tid fra fx at studere. En lang transporttid kan også formodes at give mindre fleksibilitet i forhold til at komme frem og tilbage mellem bolig og uddannelse, hvilket kan gøre det vanskeligere for studerende at deltage i det sociale liv på studiet på lige fod med de medstuderende. Endelig kan lang transporttid også forventes at medføre større omkostninger til transport, hvilket kan bidrage til at gøre tilværelsen som studerende, der ofte er præget af lav indkomst, mindre attraktiv, og dermed kan det øge de studerendes frafaldsrisiko.

4 Bozick (2007), Smith og Naylor (2001) og Gury (2011).

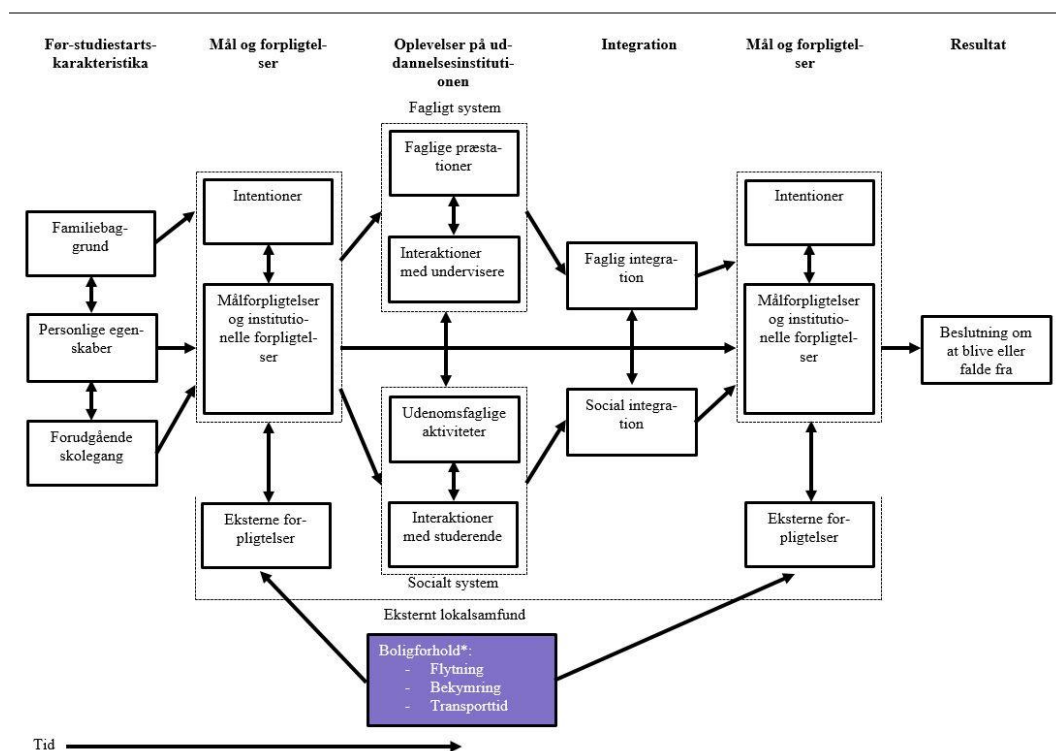
5 En ekstensiv søgning af litteraturen, som er gennemført indledningsvist, viste, at antallet af studier af boligforhold og frafald både internationalt og fra Danmark er forholdsvis begrænset. Der er stor variation i de anvendte statistiske metoder og i, hvilke data som ligger til grund for studierne, samt hvordan frafald defineres. De fleste studier måler endvidere de studerendes boligsituation før studiestart, hvilket ikke er et ideelt udgangspunkt for at undersøge boligforholds betydning for frafald.

Ad 3) Studerendes bekymring over deres boligsituation kan både formodes at være påvirket af, hvor sikker eller permanent de studerendes boligsituation er, og hvor tilfredse de studerende er med deres nuværende boligsituation – socialt eller komfortmæssigt. Studerende, som er meget bekymrede over deres boligsituation, kan formodes at fokusere meget på at håndtere disse bekymringer, hvilket kan forventes at flytte fokus og energi fra uddannelsen med en øget frafaldsandsynlighed som mulig følge. Studerendes boligbekymring kan således både forventes at påvirke de studerendes frafaldsrisiko i kraft af bekymringen i sig selv og i kraft af, at bekymringen dækker over nogle forhold vedrørende de studerendes boligsituation, som gør det vanskeligere for dem at studere, fx at de skal bruge tid og energi på at finde en ny bolig.

Hvis ovenstående hypoteser sammenholdes med en bredere forståelse af, hvad der fører til frafald, kan de studerendes boligforhold betragtes som et eksternt element, der spiller sammen med andre eksterne forpligtelser. Der er her tale om eksterne forpligtelser i bred forstand. Studerendes individuelle overvejelser om at fortsætte på studiet skal ifølge uddannelsessociologen Vincent Tinto ses som en løbende afvejning af omkostninger og fordele forbundet med at fortsætte på uddannelsen sammenlignet med andre mulige investeringer af den studerendes tid, energi og knappe ressourcer (Tinto, 2012: 128). Dårlige boligforhold eller boligforhold, som ikke passer godt sammen med studerendes studieliv, kan i denne sammenhæng være med til at øge omkostningerne forbundet med at studere sammenlignet med andre muligheder. Dette vil i samspil med de øvrige intentioner, målsætninger og forpligtelser, som de studerende har i relation til studiet, have betydning for både de studerendes engagement i det faglige på uddannelsen og deres deltagelse i det sociale liv på uddannelsen. Samtidig kan de forskellige aspekter af boligforhold også i et vist omfang formodes af have en direkte betydning for de studerendes frafaldsandsynlighed, jf. figur 2.1.

FIGUR 2.1

Model for frafald på videregående uddannelser

Note: Modellen er baseret på Vincent Tintos frafaldsmodel, der bygger på samspillet mellem en række forskellige faktorer, Tinto (2012), s. 114. * markerer, at boligforhold er tilføjet af EVA, og at de kan have en direkte effekt på de eksterne forpligtelser og/eller indirekte via integration.

2.2 Datagrundlag

Analyserne i dette notat baseres på to datakilder: spørgeskemadata fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og registerdata fra Danmarks Statistisk. Alle studerende, som blev optaget på en videregående uddannelse gennem Den Koordinerede Tilmelding i sommeren 2016, er blevet inviteret til at deltage i EVA's forløbsundersøgelse. I dette notat indgår data fra samtlige fire spørgeskemaundersøgelser, som deltagerne i forløbsundersøgelsen er blevet tilsendt i løbet af deres første studieår.

Registerdata fra Danmarks Statistik gør det muligt at kontrollere for fx socioøkonomiske forhold ved at koble registerdata og spørgeskemadata sammen på individniveau, ligesom frafaldet blandt de studerende er baseret på registerdata. For en mere udførlig beskrivelse af frafaldspopulationen, se appendiks B.

2.3 Statistisk metode

Analyserne er baserede på en varighedsmodel (*duration model*), hvor de studerende følges under det første studieår, og hvor deres studieaktivitet løbende registreres som enten aktiv eller frafalden. Varighedsmodellen beregner en sandsynlighed for frafald baseret på baggrundsinformation (køn, alder, forældres uddannelsesniveau etc.) og viden om de studerendes livssituation ud fra spørgeskemabesvarelser. Resultaterne præsenteres ved såkaldte hazard ratioer. Hazard ratioen beskriver, hvor meget en given variabel betyder for risikoen for frafald. Hvis odds ratio for fx flytning i forbindelse med studiestart er estimeret til 0,8, så betyder det, at en studerende, som flytter, har i gennemsnit 20 % lavere risiko for frafald sammenlignet med en studerende, som går på samme uddannelsesudbud og har samme værdier på alle baggrundsvariablene, men som ikke er flyttet.⁶

En fordel ved den anvendte statistiske model er, at den udnytter den tilgængelige information på bedst mulig vis. Modellen inddrager nemlig information om både frafald og baggrundsinformation på forskellige tidspunkter i den samme analyse. Det betyder, at modellen tager højde for, at en studerendes boligsituation kan ændres inden for det første år, og at den ændrede boligsituation kan påvirke den studerendes valg om enten at fortsætte med at studere eller droppe ud.

En generel begrænsning forbundet med observationsdata som disse er selektion blandt deltagere. Der er taget højde for selektion ved at kontrollere for en række relevante observerbare forhold, jf. tabel C.1 i appendiks C. Det kan dog ikke udelukkes, at der stadigvæk kan være uobserverede forhold, som både kan påvirke de studerendes frafaldssandsynlighed og de studerendes boligsituation. Et eksempel på et uobserverbart forhold er forældres engagement i deres børn, som både kan påvirke, om de studerende fortsat er aktive på en uddannelse, og de studerendes boligsituation gennem fx netværk ved boligsøgning og køb af lejlighed.

2.4 Projektets organisering

Dette notat er baseret på specialet *Do living conditions affect first year dropout? An empirical investigation of dropout from higher education in Denmark during the scholastic year 2016-2017* skrevet af

6 Cameron og Trivedi (2005), s. 470.

Indledning

Anna Maria Wallner og Thea Nissen i samarbejde med EVA. Miriam Gensowski fra Økonomisk Institut ved Københavns Universitet har fungeret som vejleder i forbindelse med specialet.

Notatet er udarbejdet af konsulent Anna Maria Wallner og chefkonsulent Bjarke Tarpgaard Hartkopf (projektleder), der også har fungeret som virksomhedsvejleder i forbindelse med specialet. Herudover har professor Kim Mannemar Sønderskov fra Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet fungeret som metodisk sparringspartner i forbindelse med udarbejdelsen af notatet.

3 Boligforhold blandt studerende på videregående uddannelser

Dette kapitel giver et deskriptivt overblik over de studerendes boligsituation forud for studiestart samt udviklingen i løbet af det første halve år på uddannelsen. Det fremgår, at mere end hver tredje studerende (37 %) er flyttet eller planlægger at skulle flytte i forbindelse med studiestart. I gennemsnit har de studerende 37 minutters transporttid til studiet, mens knap en ud af fem studerende (i alt 18 %) i høj eller meget høj grad bekymrer sig over deres boligsituation forud for studiestart. I løbet af det første halve år falder transporttiden i gennemsnit med fire minutter hver vej, ligesom andelen af studerende, som i høj eller meget høj grad er bekymrede over deres boligsituation, bliver mindre.

Universitetsstuderende er både mere tilbøjelige til at flytte i forbindelse med studiestart, og de er mere bekymrede over deres boligsituation end andre studerende. De to ting kan hænge sammen, eftersom det at skifte bolig kan formodes at give anledning til usikkerhed og bekymring. Et halvt år inde på studiet er forskellene i bekymring mellem sektorerne dog udlignet, hvilket kan forklares med, at boligsituationen for studerende, der flytter i forbindelse med studiestart, har stabiliseret sig på dette tidspunkt.

Deler vi analyserne op efter regioner, viser det sig, at mens studerende i Region Hovedstaden har samme transporttid som den gennemsnitlige studerende i alle regioner, så er de i højere grad bekymrede over deres boligsituation sammenlignet med studerende i andre regioner. Graden af bekymring kan formodes at hænge sammen med en større boligmangel i hovedstadsområdet, men kan også være en konsekvens af, at flere studerende i Region Hovedstaden flytter i forbindelse med studiestarten.

3.1 Mere end hver tredje flytter i forbindelse med studiestart

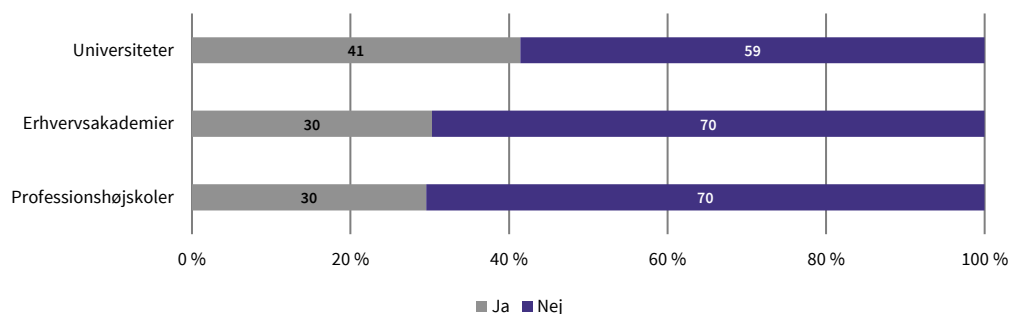
Studiestart betyder flytning for mange studerende. Mere end en tredjedel (37 %) af de studerende angiver, at de forventer at skulle flytte eller er flyttet i forbindelse med studiestart.

Figur 3.1 viser, at en større andel universitetsstuderende (41 %) flytter sammenlignet med studerende i de andre sektorer. Det er ikke overraskende, da der er en langt mindre geografisk spredning af uddannelsesudbud af universitetsuddannelser sammenlignet med de to andre sektorer. Derfor vil en stor andel af de studerende skulle flytte for at komme tættere på deres uddannelsesinstitution. Andelen af studerende, der flytter i forbindelse med studiestart på erhvervsakademier og professionshøjskoler, er på samme niveau (30 %).

FIGUR 3.1

Flytning i forbindelse med studiestart

Forventer du at skulle flytte, eller er du flyttet i forbindelse med studiestart?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

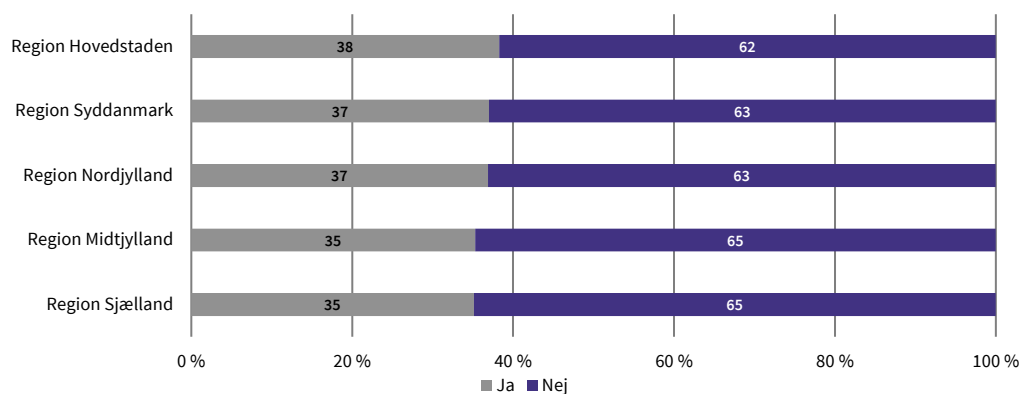
Note: Figuren baseres på 18.709 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaet, som blev sendt ud forud for studiestart. På tværs af sektorer fordeler besvarelserne sig således: Universiteter n = 11.366, Erhvervsakademier n = 2.603 og Professionshøjskoler n = 4.470. Sektorerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Ja".

Figur 3.2 viser, at der ikke er store regionale forskelle med hensyn til andelen af studerende, der flytter forud for studiestart. Andelen, der flytter, er størst for studerende i Region Hovedstaden (38 %) og mindst i Region Sjælland (35 %).

FIGUR 3.2

Flytning i forbindelse med studiestart på tværs af regioner

Forventer du at skulle flytte, eller er du flyttet i forbindelse med studiestart?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

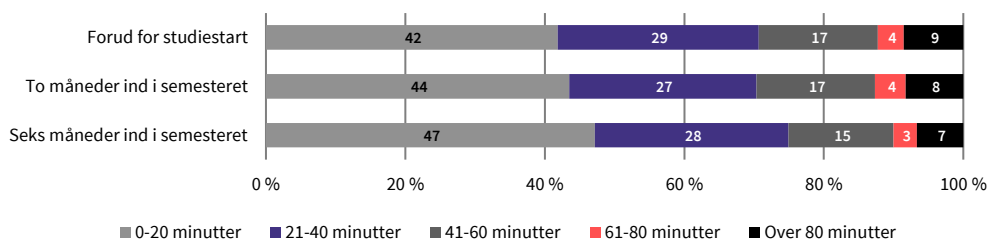
Note: Figuren baseres på 19.032 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaet, som blev sendt ud forud for studiestart. På tværs af regioner fordeler besvarelserne sig således: Region Hovedstaden n = 6.622, Region Midtjylland n = 5.101, Region Nordjylland n = 2.324, Region Sjælland n = 1.384 samt Region Syddanmark n = 3.601. Regionerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Ja".

3.2 Transporttiden reduceres i løbet af det første studieår

Figur 3.3 viser, at majoriteten af de studerende (i alt 71 %) forventer at skulle bruge under 40 minutter på transport hver vej. Den gennemsnitlige transporttid ser dog ud til at blive reduceret henholdsvis to måneder og seks måneder inde i semesteret. Forud for studiestart er den forventede transporttid i gennemsnit 37 minutter. Et halvt år inde på studiet er den gennemsnitlige transporttid for de studerende faldet til 33 minutter.⁷

FIGUR 3.3

Procentuel fordeling af transporttiden i løbet af det første år

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse 2016.

Note: Figuren baseres på 8.016 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. Transporttiden svarer til den selvrapporterede forventede gennemsnitlige tid brugt fra bopæl til studiet.

3.2.1 Stor variation i transporttid på tværs af regioner

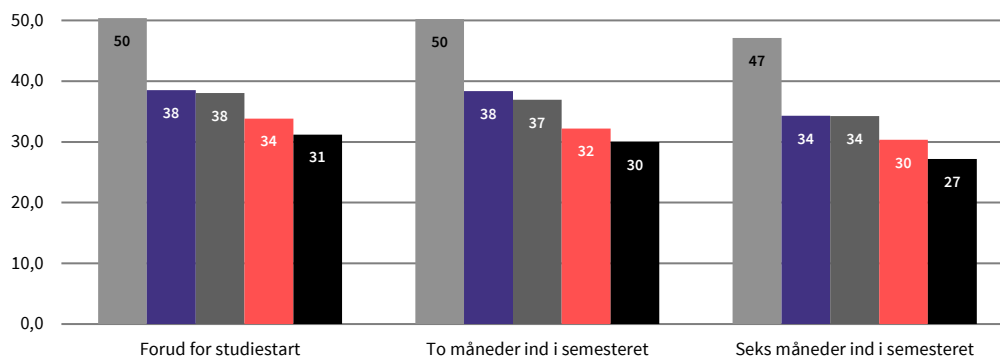
Figur 3.4 viser, at studerende ved institutioner i Region Sjælland bruger markant længere tid på transporten fra bolig til studie sammenlignet med studerende i de øvrige regioner. Studerende i Region Sjælland forventer forud for studiestart at skulle bruge i gennemsnit 50 minutter fra bolig til studie, hvilket aftager med 3 minutter et halvt år inde i semesteret.

Der er kun mindre forskelle, når der ses på tværs af sektorer: studerende ved erhvervsakademier bruger marginalt mere tid på transport sammenlignet med studerende ved universiteter og professionshøjskoler, jf. tabel D.1 i appendiks D.

⁷ Forskellen på 4 minutter er statistisk signifikant.

FIGUR 3.4

Transporttid på tværs af regioner inden for de første studieår (minutter)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016.

Note: Figuren baseres på 8.016 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. På tværs af regioner fordeler besvarelserne sig således: Region Sjælland n = 545, Region Syddanmark n = 1.432, Region Hovedstaden n = 2.873, Region Nordjylland n = 899 og Region Midtjylland n = 2.267. Regionerne er rangeret efter den længste transporttid forud for studiestart. Transporttiden forud for studiestart svarer til den selvrapporterede forventede gennemsnitlige tid brugt fra bopæl til studiet, mens det er den faktiske transporttid, som rapporteres henholdsvis to og seks måneder inde i semesteret.

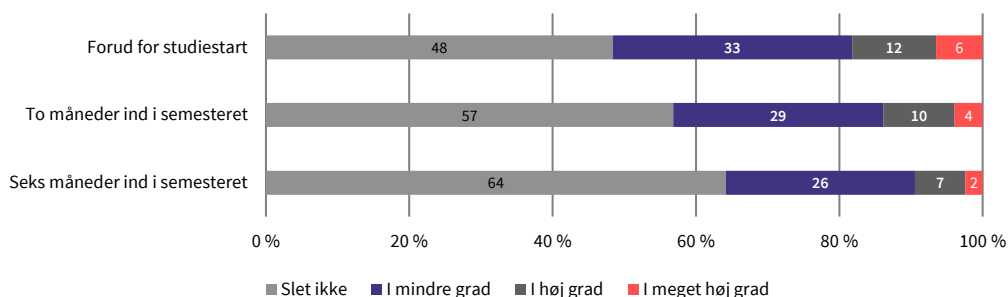
3.3 Studerendes bekymring aftager inden for det første halve år

Figur 3.5 viser, i hvilken grad de studerende bekymrer sig over deres boligsituation i løbet af det første halve år på studiet. Det fremgår, at majoriteten af de studerende (i alt 81 %) forud for studiestart svarer, at de slet ikke eller i mindre grad er bekymrede over deres boligsituation. Denne andel af relativt ubekymrede studerende stiger endvidere til i alt 90 % i løbet af det første halve år. Til trods for denne positive udvikling svarer i alt 9 % efter et halvt år på studiet, at de enten i høj eller meget høj grad er bekymrede.

FIGUR 3.5

Udvikling i boligbekymring inden for det første halve år

I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren baseres på 8.016 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. Figuren udelader 141 studerende, som har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om boligbekymring i det første spørgeskema.

3.3.1 Universitetsstuderende er mest bekymrede forud for studiestart

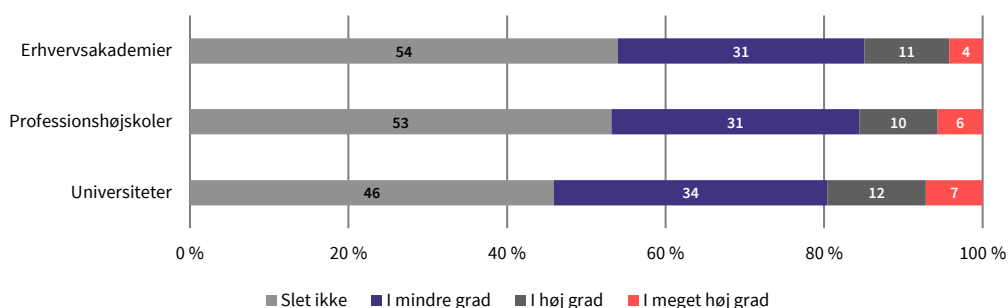
Figur 3.6 viser, i hvilken grad studerende ved henholdsvis universiteter, erhvervsakademier og professionshøjskoler oplever boligbekymringer forud for studiestart. Universitetsstuderende er generelt mere bekymrende over deres boligsituation sammenlignet med studerende ved erhvervsakademier og professionshøjskoler. Andelen af universitetsstuderende, som svarer, at de i høj eller meget høj grad er bekymrede forud for studiestart, er tre til fire procentpoint højere end de to andre sektorer.⁸ En mulig forklaring på det er, at der er en større andel universitetsstuderende, der flytter omkring studiestart, jf. figur 3.1. Efter seks måneder på studiet er denne forskel dog udlignet, og andelen af bekymrede studerende er i alt 9 % i de tre sektorer, jf. figur D.2 i appendiks D.

⁸ Forskellen er statistisk signifikant.

FIGUR 3.6

Boligbekymring på tværs af sektorer forud for studiestart

I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren baseres på 7.890 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. På tværs af sektorer fordeler besvarelsene sig således: Universiteter n = 5.200, Erhvervsakademier n = 837 og Professionshøjskoler n = 1.853. Figuren udelader 41 studerende, som har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om boligbekymring i det første spørgeskema. Sektorerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Slet ikke".

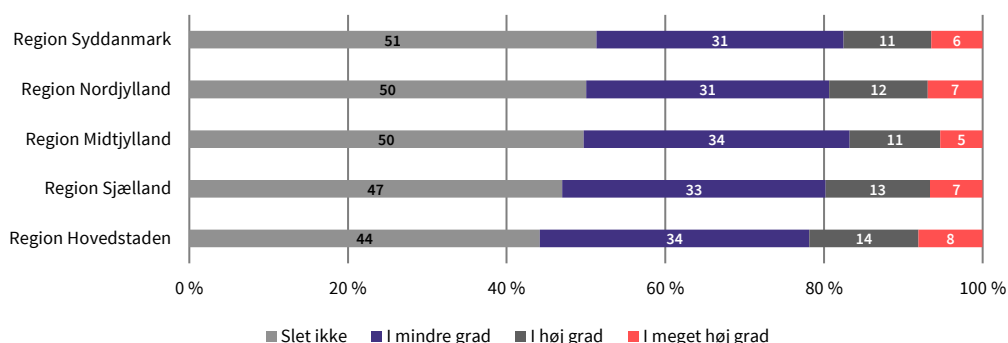
3.3.2 Studerende i Region Hovedstaden er mest bekymrede

Der er generelt kun mindre regionale forskelle i, hvordan de studerende oplever boligbekymring. Dog med den undtagelse, at en større andel studerende i Region Hovedstaden, jf. figur 3.7, er bekymrede over deres boligsituation forud for studiestart sammenlignet med de øvrige regioner. I alt 22 % af studerende i Region Hovedstaden angiver, at de i høj grad eller i meget høj grad var bekymrede forud for studiestart. I Region Midtjylland og Region Sjælland er den tilsvarende andel henholdsvis 16 % og 20 %.

FIGUR 3.7

Boligbekymring på tværs af regioner forud for studiestart

I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren baseres på 19.032 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaet, som blev sendt ud forud for studiestart. På tværs af regioner fordeler besvarelsene sig således: Region Hovedstaden n = 6.622, Region Midtjylland n = 5.101, Region Nordjylland n = 2.324, Region Sjælland n = 1.384 samt Region Syddanmark n = 3.601. Figuren udelader 141 studerende, som har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om boligbekymring i det første spørgeskema. Regionerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Slet ikke".

4 Sammenhængen mellem studerendes boligforhold og frafaldssandsynlighed

I dette afsnit undersøges sammenhængen mellem studerendes boligforhold og frafaldssandsynlighed på de videregående uddannelser. Som tidligere nævnt undersøges betydningen af tre faktorer, som hver især beskriver forskellige aspekter af de studerendes boligforhold:

- Om man er flyttet i forbindelse med studiestart
- Transporttiden fra hjemmet til studiet
- Graden af bekymring, som studerende har omkring deres boligsituation.

4.1 Resultater

Analysen viser på det overordnede niveau, at længere transporttid og en højere grad af boligbekymring øger risikoen for frafald, mens flytning i forbindelse med studiestart mindsker studerendes risiko for at falde fra. Resultaterne fra delanalyserne på sektor- og regionsniveau præsenteres nedenunder.

4.1.1 Sammenhæng mellem flytning og frafald på tværs af sektorer og regioner

Når betydningen af at flytte forud for studiestart undersøges opdelt på sektor og region, viser analyserne, at estimaterne generelt ligner det overordnede estimat. Forskellen er dog, at betydningen ikke længere er signifikant, undtaget for studerende i Region Sjælland. De insignifikante effekter tilskrives primært et lavere antal observationer.

4.1.2 Transporttid har stort set uændret betydning i delanalyserne

Sammenhængen mellem transporttid og frafaldssandsynlighed ændrer sig stort set ikke, når den deles op på sektor, om end sammenhængen bliver insignifikant for studerende på erhvervsakademier og professionshøjskoler. Dette tilskrives et lavere antal observationer. Når analysen deles op på regioner, er der ingen sammenhæng for studerende i Region Syddanmark og studerende i Region Sjælland. I de øvrige tre regioner svarer sammenhængen til de overordnede resultater.

4.1.3 Variation i boligbekymringens betydning

Analysen peger på, at studerendes boligbekymring har en signifikant betydning for studerendes frafald på universiteter og erhvervsakademier. Det er til gengæld usikkert, hvilken betydning boligbekymring har for studerende på professionshøjskoler. Opdelingen i regioner viser resultater, der stemmer overens med de overordnede resultater for fire af de fem regioner. For studerende i Region Nordjylland kan der ikke påvises en sammenhæng.

4.2 Boligsituationen hænger sammen med frafaldssandsynlighed

Analysen viser, at der er en sammenhæng mellem de studerendes boligforhold og deres frafaldssandsynlighed. Figur 4.1 viser resultater fra bivariate analyser. Figuren viser, at studerende, der flytter i forbindelse med studiestart, har mindre risiko for at falde fra i løbet af det første år (om end forskellen ikke er signifikant). Studerende med lang transporttid mellem bolig og uddannelse og studerende, der bekymrer sig meget om deres boligsituation, har til gengæld større risiko for at falde fra i løbet af det første år. Dermed viser analyserne, at studerende med lang transporttid og høj grad af boligbekymring er mere frafaldstruede sammenlignet med øvrige studerende.

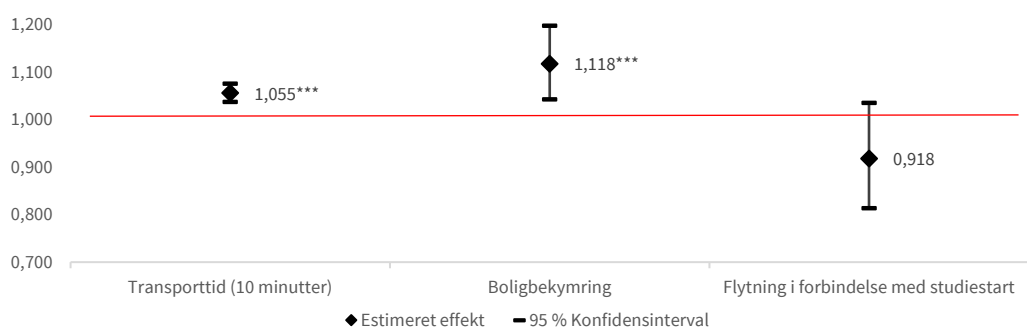
Figur 4.2 viser de estimerede sammenhænge mellem boligforholdene og frafald kontrolleret for en række baggrundsvARIABLE. Analyserne viser, at sammenhænge ikke kan tilskrives forskelle i de kontrolvariable, der er inddraget i analysen, og at estimaterne ikke ændres markant, når kontrolvariablene inddrages. Dermed indikerer analysen, at boligforholdene har en effekt på de studerendes risiko for at falde fra i løbet af det første studieår, hvilket er i overensstemmelse med hypoteserne i kapitel 2. Dog ændres estimatet af sammenhængen mellem flytning og frafaldsrisiko således, at forskellen estimeres til at være større og signifikant, når kontrolvariablene inddrages. På trods af at der ikke kan påvises en signifikant forskel med hensyn til flytning i de bivariate analyser, jf. figur 4.1, indikerer den kontrollerede analyse dermed, at der er en effekt af at flytte i forhold til risikoen for at falde fra.

Mere præcist estimeres sandsynligheden for frafald til at være 5,1 % højere for en studerende med eksempelvis 20 minutter til studiet end for en ellers identisk studerende på den samme institution, der har 10 minutter til studiet. Tilsvarende estimeres risikoen for frafald at stige med 11,1 %, når graden af bekymringen stiger med et trin på skalaen, svarende til forskellen på at fx svare ”I mindre grad” og ”I høj grad”. At flytte i forbindelse med studiestarten estimeres til at mindske risikoen for frafald med 14,1 % sammenlignet med ikke at flytte. Når analyserne i resten af kapitel 4 præsenteres opdelt på sektor og region, vises kun resultater fra modeller, der inkluderer kontrolvariable.

FIGUR 4.1

Boligfaktorernes estimerede effekter for frafald i løbet af det første år (odds ratio)

Bivariate analyser på boligfaktorerne som forklarende variable

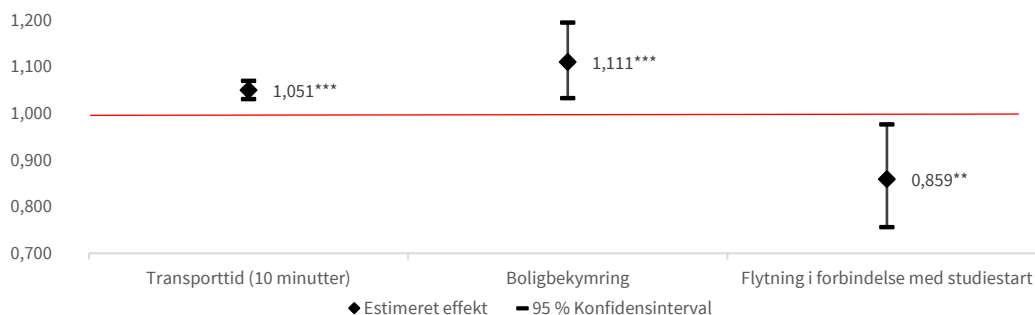

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

FIGUR 4.2

Boligfaktorernes estimerede effekter for frafald i løbet af det første år (odds ratio)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

Det anvendte design tager højde for en række observerbare forhold, der potentielt kunne medføre bias i estimerterne, som fx de studerendes gymnasiale karaktergennemsnit, forældres uddannelse mv. Det kan ikke afvises, at der alligevel kan være uobserverbare forhold, som både kan påvirke de studerendes boligforhold og deres frafaldssandsynlighed. Ikke desto mindre betragtes resultaterne som troværdige indikationer af, at boligforhold har en kausal effekt på de studerendes frafaldssandsynlighed.

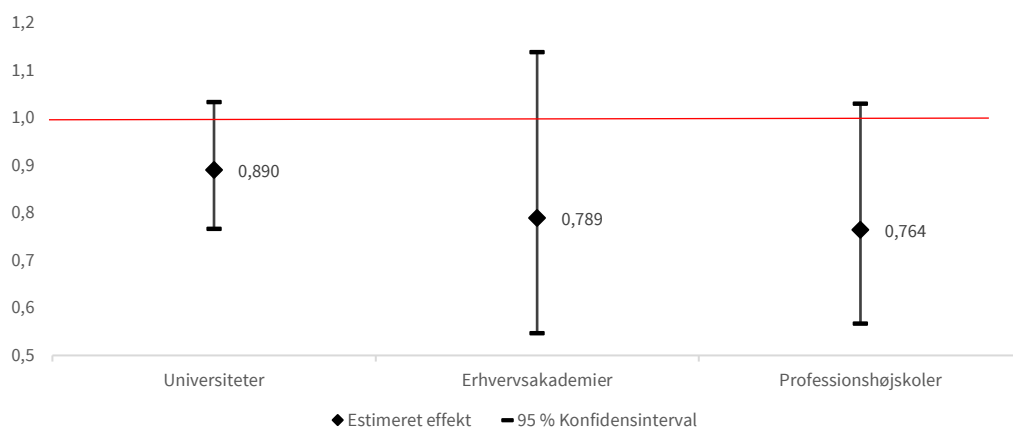
4.2.1 Flytning ser ud til at have mindst betydning i Region Hovedstaden

Når analyserne deles op på sektor- og regionsniveau, er der gennemgående en entydig tendens til, at studerende, der er flyttet i forbindelse med studiestart, har lavere frafaldssandsynlighed, jf. figur 4.3 og figur 4.4. Den manglende signifikans, når analyserne deles op, skyldes, at der er væsentligt færre observationer i hver delanalyse.

Generelt er der kun mindre forskelle mellem de tre sektorer og de fem regioner. Der er en tendens til, at flytning har mindre betydning for universitetsstuderende og studerende i Region Hovedstaden. Særligt studerende i Region Hovedstaden ser ikke ud at opnå en mindre frafaldssandsynlighed ved at flytte.

FIGUR 4.3

Flytningens betydning for frafald på tværs af sektorer (odds ratio)

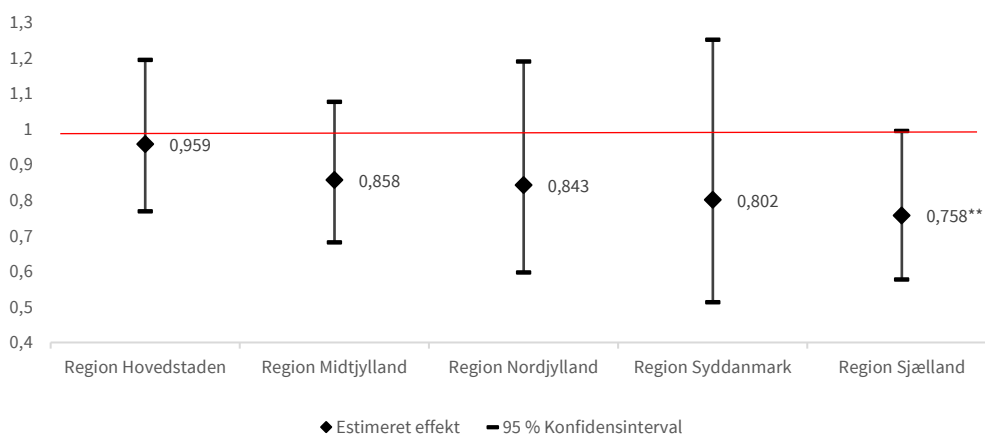

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af sektorer er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: universiteter n = 11.232, erhvervsakademier n = 2.560 og professionshøjskoler n = 4.686. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

FIGUR 4.4

Flytningens betydning for frafald på tværs af regioner (odds ratio)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af regioner er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: Region Hovedstaden n = 6.538, Region Midtjylland n = 5.054, Region Nordjylland n = 2.296, Region Sjælland n = 1.353 og Region Syddanmark n = 3.557. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

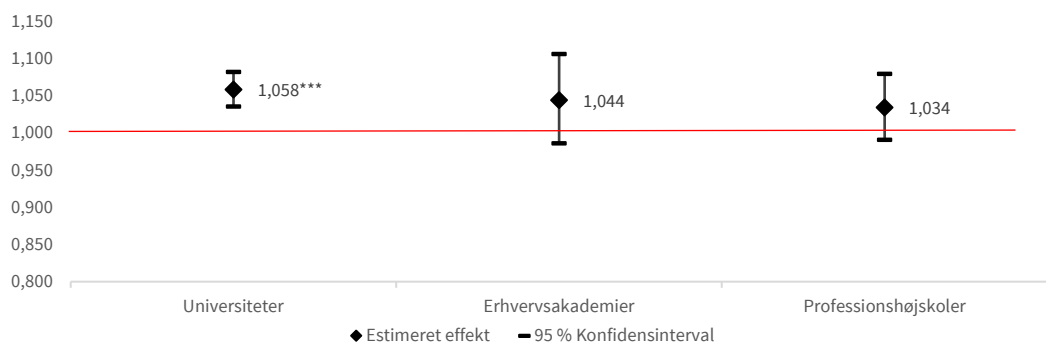
4.2.2 I tre ud af fem regioner er der en sammenhæng mellem transporttid og frafaldssandsynlighed

Resultaterne fra den overordnede analyse går de fleste steder igen, når transporttidens betydning for frafald blev estimeret på tværs af sektorer og regioner. Figur 4.5 viser, at sammenhængen mellem transporttiden og frafald generelt er i overensstemmelse med de overordnede resultater, når analyserne deles op på uddannelsessektor. Derudover viser figuren, at der ikke kan påvises en signifikant sammenhæng for studerende på professionshøjskoler og erhvervsakademier. Estimerterne er dog identiske med estimerterne i de to øvrige sektorer, hvorfor den manglende signifikans må tilskrives et færre antal observationer.

For studerende i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Nordjylland fandt vi en effekt af transporttid, som er på niveau med det overordnede fund. Det kan til gengæld ikke påvises, at transporttiden har en signifikant effekt på frafald for studerende i Region Syddanmark og Region Sjælland, jf. figur 4.5. Her er estimerterne også meget tæt på 1 (svarende til, at der ikke er nogen effekt), hvorfor de insignifikante resultater ikke kan tilskrives et lavere antal observationer. Med andre ord indikerer resultaterne, at transporttiden har en betydning for frafald for studerende i tre ud af de fem regioner. Resultaterne ændrer dog ikke ved den overordnede konklusion.

FIGUR 4.5

Transporttidens betydning for frafald på tværs af sektorer (odds ratio)

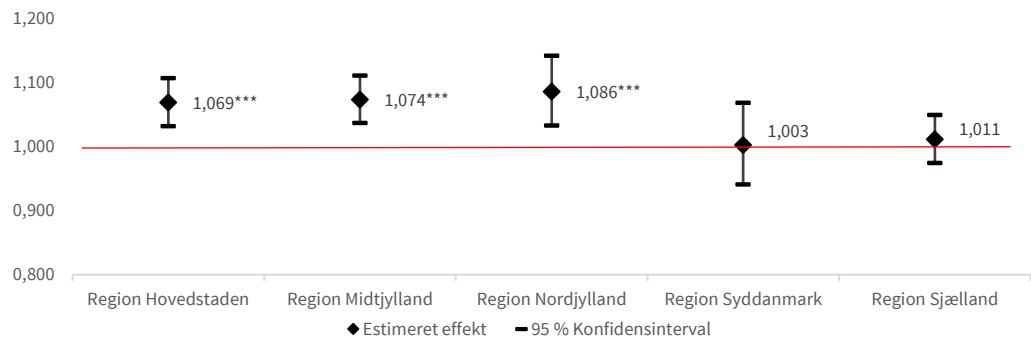

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af sektorer er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: universiteter $n = 11.232$, erhvervsakademier $n = 2.560$ og professionshøjskoler $n = 4.686$. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Sammenhængen mellem transporttid og frafaldssandsynlighed er illustreret med udgangspunkt i en forskel i transporttid på 10 minutter.

FIGUR 4.6

Transporttidens betydning for frafald på tværs af regioner (odds ratio)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af regioner er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: Region Hovedstaden n = 6.538, Region Midtjylland n = 5.054, Region Nordjylland n = 2.296, Region Sjælland n = 1.353 og Region Syddanmark n = 3.557. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Sammenhængen mellem transporttid og frafaldssandsynlighed er illustreret med udgangspunkt i en forskel i transporttid på 10 minutter.

4.2.3 Effekten af bekymring varierer både på tværs af regioner og sektorer

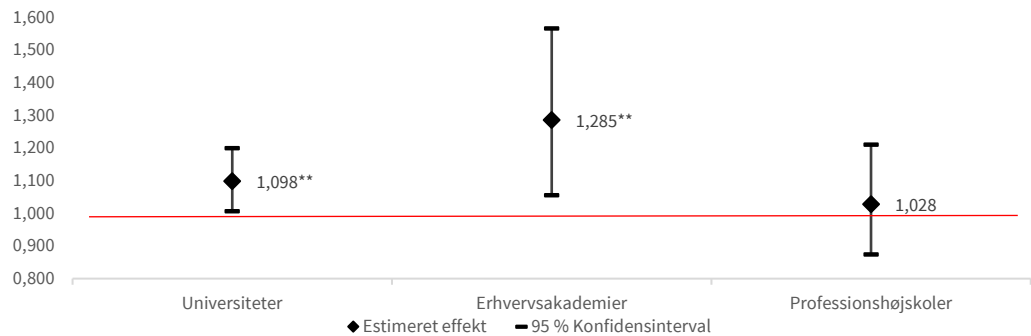
Resultaterne fra sektoranalysen viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem boligbekymring og frafald for studerende på universiteter og erhvervsakademier, jf. figur 4.7. Effekten for studerende ved erhvervsakademier er endvidere markant højere sammenlignet med den overordnede analyse. Der er dog samtidig et bredt konfidensinterval, hvilket betyder, at der er nogen usikkerhed forbundet med det præcise estimat.

Derudover viser figuren, at der ikke blev fundet en signifikant effekt for studerende ved professionshøjskoler. Det er derfor usikkert, om de studerendes boligbekymringer påvirker deres frafaldssandsynlighed på uddannelserne på professionshøjskolerne.

Analysen viser, at sammenhængen varierer en del på tværs af studerende, som læser ved institutioner i de fem regioner, jf. figur 4.8. Mens studerende i Region Syddanmark ser ud til at blive markant mere påvirket af boligbekymring i forhold til de overordnede resultater, er der ingen sammenhæng for studerende i Region Nordjylland. I de øvrige regioner er estimaterne tæt på de overordnede resultater.

FIGUR 4.7

Boligbekymringens betydning for frafald på tværs af sektorer (odds ratio)

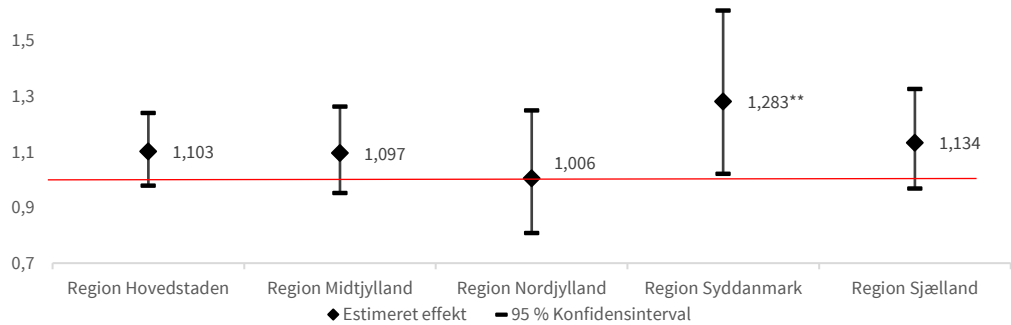

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af regioner er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: Region Hovedstaden n = 6.538, Region Midtjylland n = 5.054, Region Nordjylland n = 2.296, Region Sjælland n = 1.353 og Region Syddanmark n = 3.557. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

FIGUR 4.8

Boligbekymringens betydning for frafald på tværs af regioner (odds ratio)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. På tværs af regioner er de 18.798 studerende fordelt på følgende måde: Region Hovedstaden n = 6.538, Region Midtjylland n = 5.054, Region Nordjylland n = 2.296, Region Sjælland n = 1.353 og Region Syddanmark n = 3.557. For en oversigt over de inkluderede kontrolvariable, se tabel C.1 i appendiks C. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Den vandrette linje ved værdien 1,00 svarer til, at der ikke er nogen sammenhæng mellem boligvariablen og de studerendes frafaldssandsynlighed. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B.

Appendiks A – Litteraturliste

Allison, P. D. (2009) *Fixed effects regression models*. SAGE Publications.

Cameron, A. C. & Trivedi, P. K. (2005). *Microeconometrics: Methods and applications*. Cambridge University Press.

Cleves, M., Gould, W., Gutierrez, R. B. & Marchenko, Y. V. (2010). *An introduction to survival analysis using Stata*. Stata Press, 3. udgivelse.

DesJardins, S. L. (2003). Event history methods: Conceptual issues and an application to student departure from college. I J. C. Smart (redaktør), *Higher education: Handbook of theory and research* (s. 421-471). Springer.

DMA Research. (2002). *Frafald på lange, videregående uddannelse. Frafaldsårsager*.

Hosmer, D. W., Lemeshow, S. & May, S. (2011). *Applied survival analysis: Regression modeling of time-to-event data*. Wiley-Interscience.

Holm, Larsen og Winsløw. (2008). *Hvorfor gik de ud? En analyse af frafald på årgang 2006 af matematikstudiet*. Hentet fra <http://www.ind.ku.dk/udvikling/projekter/IMF-frafald/>

Kessler, R. C., Little, R. J. & Groves, R. M. (1995) Advances in strategies for minimizing and adjusting for survey nonresponse. *Epidemiologic Reviews*, 17 192-204.

Little, R. & Rubin, D. (2002). *Statistical analysis with missing data, anden udgave*. Jon Wiley and Sons.

Pike, G. R. (2008). Using Weighting Adjustments to Compensate for Survey Nonresponse. *Research in Higher Education*, 49(2), 153–171.

Studenterrådet ved Aarhus Universitet. (2000). *Frafald og studiemiljø*. Hentet fra <http://sr.au.dk/PDF/frafald/FFrapport.pdf>

Tinto, V. (2008). *Leaving college, anden udgave*. The University of Chicago Press.

Winship, C. & L. Radbill (1994). Sampling Weights and Regression Analysis. *Sociological Methods and Research*, 23(2), 230-257.

For øvrige referencer, der ligger til grund for analyser, se *Do living conditions affect first year drop-out? An empirical investigation of dropout from higher education in Denmark during the scholastic year 2016-2017*, speciale af Anna Maria Wallner og Thea Nissen.

Appendiks B – Datagrundlag og metode

Population og datakilder

Population

Analysens datagrundlag omfatter 44.496 studerende, som blev optaget gennem Den Koordinerede Tilmelding ved en videregående uddannelse med start efteråret 2016. Den population, som analysen er afgrænset til, er danske studerende, som har ønsket at deltage i EVA's forløbsundersøgelse, og som har angivet, at de forventer at starte på den tilbudte studieplads. Dermed analyseres også det tidlige frafald, som foregår allerede omkring studiestart, ved at den studerende ikke begynder på den tilbudte uddannelse. Derudover er studerende, som skifter uddannelse i løbet af efteråret 2016, ekskluderet fra populationen.

På baggrund af repræsentativitetsanalysen i appendiks C vurderes det, at skævheden mellem stikprøven og population er så begrænset, at det ikke er nødvendigt at anvende vægte i analysen. Vægte er derfor fravalgt, da det kan medføre risiko for type II-fejl (Pike, 2008; Winship & Radbill, 1994). Analyserne er dog også kørt med vægte, hvilket ikke ændrer på de overordnede resultater.

EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser

De studerende modtog i august 2016 en forespørgsel om deltagelse i forløbsundersøgelsen via e-Boks. I alt har 24.542 studerende deltaget i det første spørgeskema, og henholdsvis 15.655 og 11.937 studerende deltog i det andet og tredje spørgeskema. De studerende modtog spørgeskemaerne forud for studiestart og henholdsvis 2, 6 og 12 måneder inde i semesteret. I sektoranalyserne er studerende ved kunstneriske og maritime uddannelser udeladt pga. for få besvarelser fra studerende ved disse uddannelser.

Af metodiske hensyn er studerende, som manglede oplysninger om én eller flere baggrundsvARIABLE, ekskluderet. Derudover er aktive studerende ekskluderet fra den endelige population, hvis ikke de har svaret på de tre tilsendte spørgeskemaer. Denne eksklusion skyldes, at den anvendte statistiske model har brug for oplysninger om aktive studerende i den analyserede periode. Modellen har altså brug for oplysninger om de studerendes boligsituation, hvilket kan mangle, hvis en studerende vælger ikke at svare på det andet spørgeskema, men til gengæld svarer på det tredje.

Den endelige stikprøve, som analysen bygger på, udgøres af 18.798 studerende i første bølge, 11.538 studerende i anden bølge samt 8.106 studerende i tredje bølge. Resultaterne fra repræsentativitetsanalysen fremgår af appendiks C.

Registerdata

Datagrundlaget er suppleret med registerdata på individniveau fra Danmarks Statistik. De relevante baggrundsoplysninger er følgende: køn, forældres højeste fuldførte uddannelse, gymnasialt karaktergennemsnit, alder, samt hvor uddannelsesinstitutionen er beliggende og type af videregående uddannelse. Uddannelsen angives med følgende seks kategorier: grundskole, gymnasial, erhvervsfaglig, KVVU, MVU/bachelor og LVU/Ph.d. Ved at kontrollere for disse forhold har det været muligt at tage højde for mulige selektionsmekanismer forbundet med frafald.

Variable

De tre interessevariable

De tre interessevariable er baseret på nedenstående spørgsmål, som går igen i de tre spørgeskemaer (på nær flytning i forbindelse med studiestart, der er med i de to første bølger). Respondenter, der har svaret "Ved ikke", er taget ud af analysen".

Transporttid:

- "Hvad er den gennemsnitlige transporttid, du forventer fra din bolig til dit studie, når du starter på studiet?" [Notér antal minutter; Ved ikke].

Flytning i forbindelse med studiestart:

- "Forventer du at skulle flytte, eller er du flyttet i forbindelse med studiestart?" [1) Jeg er flyttet, 2) Jeg forventer at flytte 3) Jeg skal ikke flytte 4) Ved ikke].

Boligbekymring:

- "I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?" [Ved ikke, Slet ikke, I mindre grad, I høj grad, I meget høj grad].

Frafald

Den forklarede variabel er den estimerede sandsynlighed for frafald under det første studieår. Variablen bygger på de studerendes studieaktivitet og antager to værdier: aktiv eller frafalden. Variablen baseres primært på de studerendes selvrapporterede studieaktivitet. I tilfælde af manglende viden om studieaktivitet ved manglende besvarelser er der suppleret med registerdata fra Den Koordinerede Tilmelding.

Kontrolvariable

I analysen er der kontrolleret for følgende forhold:

- Køn
- Alder
- Karaktergennemsnit fra ungdomsuddannelse
- Forældres højeste fuldførte uddannelse

- Sektorer
- Regioner hvor institutionerne er lokaliseret.

Statistisk metode

Cox-modellen

Resultaterne i dette notat er estimerede ved standardmodellen inden for varighedsanalyse: Cox-modellen. Med Cox-modellen estimerer vi ændringer i sandsynligheden for frafald baseret på viden om de studerendes livssituation ud fra spørgeskemabesvarelser samt vha. baggrundsinformation (køn, alder, forældres uddannelsesniveau etc.). Ydermere stratificeres analyserne på uddannelsesudbudsniveau, hvilket betyder, at vi alene sammenligner studerende inden for samme uddannelsesudbud.

Hazard ratio

Resultaterne fra analysen er målt i odds ratio. Odds ratio beskriver ændringen i risikoen for frafald ved en ændring på en af de uafhængige variable i analysen. Hvis odds ratio for fx flytning i forbindelse med studiestart er estimeret til 1,2, så betyder det, at den studerende, som flytter, har i gennemsnit 20 % større risiko for frafald sammenlignet med en studerende, som ikke flytter. Odds ratio på 1 svarer til, at der ikke er nogen effekt af at flytte. Odds ratio under 1 betyder lavere risiko for frafald.

Appendiks C – Repræsentativitetsanalyse

TABEL C.1

Resultater fra repræsentativitetsanalyse

	Population	Forud for studie-start	To måneder inde i semesteret	Seks måneder inde i semesteret
Antal studerende	40.826	24.542	15.655	11.937
Køn – andel af kvinder	53,7 %	58,6 %*	63,8 %*	66,2 %*
Alder	21,7 år	21,9 år	22,1 år	22,2 år
Karaktergennemsnit fra ungdomsuddannelse	7,8	8,0	8,3	8,5
Forældres højeste fuldførte uddannelse				
Grundskole og erhvervsuddannelse	10,8 %	10,5 %	10,1 %	9,3 %*
Gymnasial uddannelse	34,1 %	34,1 %	32,6 %*	31,6 %*
Kort videregående uddannelse (KVU)	65,1 %	65,4 %	66,0 %	66,0 %
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	28,9 %	28,9 %	29,6 %	30,1 %
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	19,7 %	19,9 %	21,1 %	22,0 %
Sektor				
Universiteter	59,5 %	59,7 %	62,9 %*	64,9 %*
Professionshøjskoler	24,6 %	24,9 %	23,8 %	23,1 %
Erhvervsakademier	14,1 %	13,7 %	11,6 %*	10,4 %*
Region				
Region Hovedstaden	36,0 %	34,8 %*	35,5 %	35,8 %
Region Midtjylland	25,6 %	26,8 %*	27,3 %*	28,3 %*
Region Nordjylland	12,7 %	12,2 %	11,7 %	11,2 %*
Region Sjælland	7,7 %	7,3 %	7,2 %	6,8 %
Region Syddanmark	18,0 %	18,9 %	18,4 %	17,9 %

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: * angiver, at stikprøven afviger signifikant fra populationen. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. Region henviser til den geografiske placering af uddannelsesinstitutionen. Uvægtet data.

Appendiks D – Regressionsoutput og yderligere tabeller

TABEL D.1

Transporttid fra bopæl til studie på tværs af sektorer (minutter)

	Samtlige studerende	Erhvervsakademier	Universiteter	Professionshøjskoler
Forud for studiestart	37	39	36	37
To måneder inde i semesteret	36	36	36	35
Seks måneder inde i semesteret	33	35	32	34

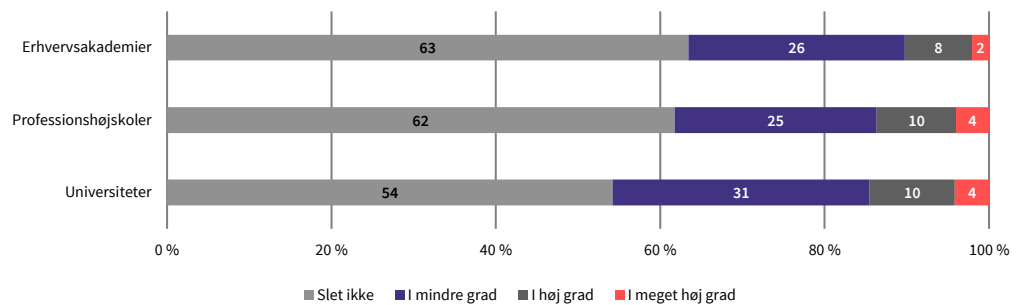
Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016.

Note: Tabellen baseres på 8.016 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. Transporttiden svarer til den selvrapporterede gennemsnitlige tid brugt på transport fra bopæl til studie.

FIGUR D.1

Boligbekymring på tværs af sektorer to måneder inde i semesteret

I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?

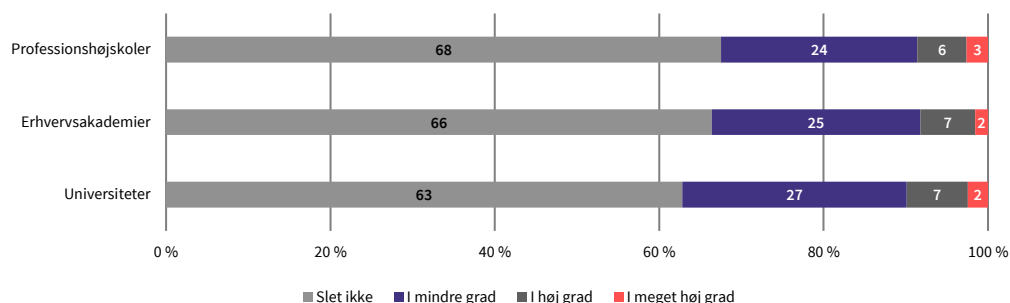
Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik

Note: Figuren baseres på 7.890 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. Figuren udelader 41 studerende, som har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om boligbekymring i det andet spørgeskema. På tværs af sektorer fordeler besvarelserne sig således: Universiteter n = 5.200, Erhvervsakademier n = 837 og Professionshøjskoler n = 1.853. Sektorerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Slet ikke".

FIGUR D.2

Boligbekymring på tværs af sektorer seks måneder inde i semesteret

I hvilken grad er du bekymret over din boligsituation?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik

Note: Figuren baseres på 7.890 besvarelser fra studerende, som svarede på spørgeskemaer sendt ud forud for studiestart samt to og seks måneder inde i semesteret. Figuren udelader 48 studerende, som har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om boligbekymring i det tredje spørgeskema. På tværs af sektorer fordeler besvarelserne sig således: Universiteter n = 5.200, Erhvervsakademier n = 837 og Professionshøjskoler n = 1.853. Sektorerne er rangeret efter den højeste andel i svarkategorien "Slet ikke".

TABEL D.2

Overordnede resultater fra varighedsanalyse (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,052
Gymnasial uddannelse	0,965
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,726**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,799**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,849
Karakter fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,005
Alder kvadreret	1,000
Transporttid (minutter)	1,005***
Flytning i forbindelse med studiestart	0,859**
Boligbekymring (skala 1-4)	1,111***

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** p<0,01 og ** p<0,05. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. Der er taget højde for mulig afhængighed blandt studerende ved samme program og institution ved at bruge klyngebuste standardfejl på uddannelsesudbuds-niveau. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data. Modellen stratificerer på udbudsspecifikke uddannelser som makroniveau.

TABEL D.3

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af regioner (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,056
Gymnasial uddannelse	0,964
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,729**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,800**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,858
Karakterer fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,004
Alder kvadreret	1,000
Transporttid (minutter) Region Hovedstaden	1,007***
Transporttid (minutter) Region Midtjylland	1,007***
Transporttid (minutter) Region Nordjylland	1,008***
Transporttid (minutter) Region Syddanmark	1,000
Transporttid (minutter) Region Sjælland	1,001
Boligbekymring (skala 1-4)	1,111***
Flytning i forbindelse med studiestart	0,855**

Kilde: EVA's frafaldspanel, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

TABEL D.4

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af regioner (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,052
Gymnasial uddannelse	0,965
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,726**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,799**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,848
Karakterer fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,005
Alder kvadreret	1,000
Boligbekymring Region Hovedstaden	1,103
Boligbekymring Region Midtjylland	1,097

	Stratificeret
Boligbekymring Region Nordjylland	1,006
Boligbekymring Region Syddanmark	1,283**
Boligbekymring Region Sjælland	1,134
Transporttid	1,005***
Flytning	0,858**

Kilde: EVA's frafaldspanel, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

TABEL D.5

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af regioner (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,052
Gymnasial uddannelse	0,965
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,726**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,798**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,848
Karakter fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,006
Alder kvadreret	1,000
Flytning Region Hovedstaden	0,959
Flytning Region Midtjylland	0,858
Flytning Region Nordjylland	0,843
Flytning Region Syddanmark	0,802
Flytning Region Sjælland	0,758**
Transporttid	1,005***
Boligbekymring	1,111***

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. For en detaljeret forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

TABEL D.6

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af sektorer (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,054
Gymnasial uddannelse	0,965
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,728**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,801**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,851
Karakter fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,005
Alder kvadreret	1,000
Transporttid Universiteter	1,006***
Transporttid Erhvervsakademier	1,004
Transporttid Professionshøjskoler	1,003
Boligbekymring (skala 1-4)	1,110***
Flytning i forbindelse med studiestart	0,860**

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. Der er taget højde for mulig afhængighed blandt studerende ved samme program og institution ved at bruge klyngerobuste standardfejl på uddannelsesudbuds-niveau. For en detaljeret forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

TABEL D.7

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af sektorer (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,053
Gymnasial uddannelse	0,966
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,727**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,800**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,849
Karakter fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,006
Alder kvadreret	1,000
Boligbekymring Universiteter	1,098**
Boligbekymring Erhvervsakademier	1,285**
Boligbekymring Professionshøjskoler	1,028

	Stratificeret
Transporttid (minutter)	1,005***
Flytning i forbindelse med studiestart	0,859**

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. For en forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

TABEL D.8

Resultater fra varighedsanalyse på tværs af sektorer (odds ratio)

	Stratificeret
Kvinde	1,050
Gymnasial uddannelse	0,966
Kort videregående uddannelse (KVU)	0,727**
Mellemlang videregående uddannelse (MVU)	0,799**
Lang videregående uddannelse (LVU)/Ph.d.	0,849
Karakter fra ungdomsuddannelse	0,976
Alder	1,005
Alder kvadreret	1,000
Flytning Universiteter	0,890
Flytning Erhvervsakademier	0,789
Flytning Professionshøjskoler	0,764
Transporttid (minutter)	1,005***
Boligbekymring (skala 1-4)	1,113***

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, 2016 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Resultaterne er baseret på 18.798 studerende, hvoraf 1.261 faldt fra i løbet af det første studieår. Graden af signifikans er markeret med henholdsvis *** $p < 0,01$ og ** $p < 0,05$. Baggrundsvariablen for uddannelse henviser til den af de to forældre med det højeste fuldførte uddannelsesniveau. For en detaljeret forklaring af odds ratio, se appendiks B. Uvægtet data.

Studerendes boligsituation og frafald

© 2019 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Johner

ISBN (www) 978-87-7182-283-0

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk